

U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedkyně JUDr. Lenky Matyášové a soudců JUDr. Ludmily Valentové a JUDr. Jakuba Camrdy v právní věci žalobce: **MUDr. I. W.**, zast. JUDr. Ing. Lukášem Prudilem, Ph.D., advokátem se sídlem Brno, Bašty 8, proti žalovanému: **Ministerstvo spravedlnosti**, se sídlem Vyšehradská 16, Praha 2, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 9. 10. 2012, č. j. 207/2009-OD-ZN/44 , o námitce podjatosti soudců Krajského soudu v Brně,

t a k t o :

- I. Soudci Krajského soudu v Brně rozhodující dle rozvrhu práce v senátech správního úseku 30 A, Af; 29 A Af; 31 A, Af; 62 A, Af; 57 A a 36 A **jsou vyloučeni** z rozhodování ve věci žaloby proti rozhodnutí žalovaného ze dne 9. 10. 2012, č. j. 207/2009-OD-ZN/44, kterým bylo zamítnuto odvolání žalobce proti rozhodnutí předsedy Krajského soudu v Brně sp. zn. Spr 3123/2008 ze dne 30. 4. 2009.
- II. Věc vedená u Krajského soudu v Brně pod sp. zn. 30 A 36/2013 **se přikazuje** Městskému soudu v Praze.

O d ů v o d n ě n í :

Žalobce podal dne 12. 11. 2012 u Městského soudu v Praze žalobu proti výše označenému rozhodnutí žalovaného, kterým bylo zamítnuto odvolání žalobce proti rozhodnutí předsedy Krajského soudu v Brně sp. zn. Spr 3123/2008 ze dne 30. 4. 2009 o odvolání žalobce z funkce znalce.

Protože novelou zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, došlo s účinností od 1. 1. 2012 ke změně místní příslušnosti (§ 7 odst. 2 s. ř. s. - místně příslušný je krajský soud, v jehož obvodu má sídlo správní orgán, který rozhodoval v prvním stupni) postoupil Městský soud v Praze usnesením ze dne 21. 2. 2013, č. j. 10 A 176/2012 - 32, věc věcně a místně příslušnému Krajskému soudu v Brně.

Dne 27. 2. 2013 namítl žalobce podjatost všech předsedů senátů a ostatních zaměstnanců Krajského soudu v Brně; uvedl, že ve věci se jedná o rozhodnutí předsedy

Krajského soudu v Brně o odvolání žalobce z funkce znalce, je tedy zjevné, že by rozhodování o této věci na půdě tohoto soudu nemuselo být nestranné, a je zde dána minimálně pochybnost o podjatosti soudců, kteří by o věci rozhodovali.

K námitce se vyjádřili soudci správního úseku Krajského soudu v Brně Mgr. Milan Procházka, JUDr. Viktor Kučera, JUDr. Zuzana Bystřická, JUDr. Kateřina Mrázová, JUDr. Petr Pospíšil, JUDr. Jaroslava Skoumalová, JUDr. Radima Gregorová, JUDr. David Raus, Mgr. Petr Šebek, JUDr. Eva Lukotková, JUDr. Jana Kubenová, JUDr. Jaroslava Ďásková, JUDr. Milada Haplová a JUDr. Tomáš Foltas s tím, že s odkazem na konstantní judikaturu Nejvyššího správního soudu mají za to, že je u nich dán důvod pro vyloučení z rozhodování věci.

Nejvyšší správní soud shledal důvody možné podjatosti, tedy i důvody pro přikázání věci jinému než místně příslušnému soudu.

Ustanovení § 9 odst. 1 s. ř. s. upravuje možnost Nejvyššího správního soudu přikázat věc jinému než místně příslušnému krajskému soudu, jestliže pro vyloučení soudců specializovaných senátů místně příslušného soudu nelze sestavit senát. Podle § 9 odst. 3 s. ř. s. mají účastníci právo se vyjádřit k tomu, kterému soudu má být věc přikázána. Ke sdělení soudu o záměru přikázat věc Městskému soudu v Praze, které bylo účastníkům doručeno, se vyjádřil souhlasně žalovaný dne 9. 7. 2013, žalobce se nevyjádřil.

V citovaném ustanovení je upraven případ tzv. delegace nutné, která je podmíněna vyloučením všech soudců specializovaných senátů místně příslušného soudu, který má věc jako soud věcně a místně příslušný projednat a rozhodnout. S ohledem na výše uvedené skutečnosti nelze pro vyloučení soudců specializovaných senátů místně příslušného městského soudu sestavit senát, a z toho důvodu jsou splněny zákonné podmínky pro přikázání věci jinému než místně příslušnému soudu.

V projednávané věci žaloba napadá rozhodnutí žalovaného, které podléhá přezkoumání ve správním soudnictví. Věc dle rozvrhu práce přísluší projednat v senátech správního úseku krajského soudu.

V daném případě lze mít důvodné pochybnosti o nepodjatosti těchto soudců, protože Krajský soud v Brně, resp. předseda tohoto soudu v řízení rozhodoval jako správní orgán I. stupně, což je subjekt totožný se správním soudem, který by měl ve věci rozhodnout. Všichni soudci specializovaných senátů tohoto soudu jsou proto vyloučeni pro možnou podjatost.

K objektivní pochybnosti o nepodjatosti soudců v situaci, kdy by měli rozhodovat o žalobě proti rozhodnutí soudu u něhož sami působí, Nejvyšší správní soud odkazuje na své rozhodnutí ze dne 30. 9. 2005, č. j. 4 As 14/2004 - 70 (www.nssoud.cz). Nejvyšší správní soud v rozsudku ve věci posouzení nestrannosti soudců Městského soudu v Praze v situaci, kdy by měli (a v daném případě již rozhodovali) posuzovat rozhodnutí, které vydal místopředseda Městského soudu v Praze, u něhož sami působí, mimo jiné konstatuje: „*Integrovaní součástí práva na spravedlivý (fair) proces tak, jak je vymezeno v čl. 36 odst. 1 Listiny a v čl. 6 odst. 1 Úmluvy je garance toho, aby ve věci rozhodoval nezávislý a nestranný*

pokračování

soudce. Nestrannost a nezájatost soudce je jedním z hlavních předpokladů spravedlivého rozhodování a jednou z hlavních premis důvěry občanů a jiných subjektů práva v právo a právní stát (čl. 1 odst. 1 Ústavy). Nestrannost soudce je především subjektivní psychickou kategorií, vyjadřující vnitřní psychický stav soudce k projednávané věci v širším smyslu (zahrnuje vztah k předmětu řízení, účastníkům řízení, jejich právním zástupcům atd.), o nichž je schopen relativně přesně referovat toliko soudce sám. Pouze takto úzce pojímaná kategorie nestrannosti soudce by však v praxi nalezla stěží uplatnění vzhledem k obtížné objektivní přezkoumatelnosti vnitřního rozpoložení soudce. Kategorii nestrannosti je proto třeba vnímat širěji, také v rovině objektivní. Za objektivní ovšem nelze považovat to, jak se nestrannost soudce pouze subjektivně jeví vnějšimu pozorovateli (účastníkovi řízení), nýbrž to, zda reálně neexistují objektivní okolnosti, které by mohly objektivně vést k legitimním pochybnostem o tom, že soudce určitým, nikoliv nezaujatým vztahem k věci disponuje. Vyloučení soudce z projednávání a rozhodování věci má být založeno nikoliv pouze na skutečně prokázané podjatosti, ale je dáno již tehdy, jestliže lze mít pochybnost o jeho nepodjatosti (I. ÚS 167/94, Ústavní soud: Sbírka nálezů a usnesení Ústavního soudu). Na druhé straně Ústavní soud vyslovil, že subjektivní hledisko účastníků řízení o podjatosti může být podnětem k jejímu zkoumání, rozhodování o této otázce se však musí dít výlučně na základě hlediska objektivního. To znamená, že otázka podjatosti nemůže být postavena nikdy zcela najisto, nelze ovšem vycházet pouze ze subjektivních pochybností osob zúčastněných na řízení, nýbrž i z právního rozboru skutečností, které k těmto pochybnostem vedou (II. ÚS 105/01). Rovněž judikatura Evropského soudu pro lidská práva vychází z dvojího testu nestrannosti soudce: subjektivní test je založen na základě osobního přesvědčení soudce v dané věci, objektivní test sleduje existenci dostatečných záruk, že je možno v tomto ohledu vyloučit jakoukoliv legitimní pochybnost (III. ÚS 448/04).“

Na uvedených závěrech setrval Nejvyšší správní soud rovněž ve svých dalších rozhodnutích, např. č. j. Nad 4/2008 - 47, ze dne 20. 2. 2008, v němž soud uvedl: „*Směřuje-li žaloba proti rozhodnutí, kterým bylo potvrzeno rozhodnutí soudu vystupujícího v pozici správního orgánu prvního stupně, jsou z projednávání a rozhodování takové věci vyloučeni všichni soudci specializovaných správních senátů tohoto soudu.*“ (obdobně viz rozhodnutí zdejšího soudu ze dne 29. 3. 2007, č. j. Nad 8/2007 - 40, rozhodnutí ze dne 22. 7. 2009, č. j. Nao 47/2009 - 78).

Nejvyšší správní soud rovněž vychází z právních závěrů, které ve svých rozhodnutích vyjádřil Ústavní soud [např. nález ze dne 4. 12. 1997, sp. zn. II ÚS 218/97, (www.judikatura.cz) nebo ze dne 11. 3. 1998, sp. zn. IV ÚS 466/97, Sb. n. u. US Svazek č. 10 Nález č. 38 str. 251] o rozdělení a přísném oddělení soudní moci na složku jurisdikční a správní, ale současně poukazuje na to, že tyto závěry je nutno při jejich aplikaci posuzovat v kontextu, který vyjádřil Ústavní soud v nálezu pléna ze dne 11. 7. 2006, sp. zn. Pl. ÚS 18/06 [č. 397/2006 Sb.]. V něm Ústavní soud vyslovil, že „*výkon státní správy soudů neodpovídá svojí povahou obecnému vymezení výkonu státní správy. Jedná se v tomto případě o specifickou činnost vykonávanou pouze uvnitř soudní soustavy a podmiňující více či méně vlastní rozhodovací činnost soudů.*“

V tomto ohledu je vhodné poukázat i na obecnou právní zásadu „*nemo iudex in causa sua*“, podle které nikdo nesmí být soudcem ve vlastní věci, a ve sporu mezi dvěma subjekty musí vždy rozhodovat nezávislý třetí subjekt. Tato obecná pravidla jsou obecně

uznávána jako zásady spravedlnosti a to i tehdy, jestliže nejsou normativně vyjádřena v pozitivním právu (srov. Knapp, V. *Teorie práva*, C. H. Beck, Praha 1995, str. 83).

V projednávané věci považuje Nejvyšší správní soud za vhodné přikázat věc zpět Městskému soudu v Praze, který již ve věci jednu rozhodoval a s věcí je obeznámen (rozsudek ze dne 9. 12. 2010, č. j. 11 Ca 324/2009 - 40), a rovněž tak v případě nyní podané žaloby již učinil některé procesní úkony.

Poučení: Proti tomuto rozhodnutí **nejsou** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 26. července 2013

JUDr. Lenka Matyášová
předsedkyně senátu